

Intervju med Hans Eriksson, Norrgården, Gärdala.

Hans föddes 1933 och föräldrarna bodde i Norrgården. Han var äldsta barnet av så småningom sex syskon. Hans pappa var också från Norrgården och det är okänt hur många generationer som avlöst varandra på gården. Åren 1955-1990 bodde Hans i Linköping och flyttade tillbaka till Norrgården 1990. Under tiden i Linköping var han ofta hemma och hälsade på.

Hans första jobb var i affären i Gärdala åren 1949-1951. Han var affärens ”springschas” och var försedd med en speciell cykel där varor kunde placeras både framtill och bakom sitsen. De som av någon anledning inte ville handla manuellt i affären kunde på det sättet beställa och få varorna hemkörda. Alla kunder utnyttjade inte den förmånen så det var för det mesta samma personer som använde sig av detta.

”Mitt jobb bestod inte bara av att vara cykelbud”, berättar Hans. ”Jag fick även sköta postärenden och svara i telefonväxeln för både postkontoret och telefonväxeln var placerade i affären. Dessutom fick jag fylla på varor på hyllor och i lådor och ibland expediera kunder över disken i affären. Det var ett omväxlande arbete.”

Speceriaffären i Gärdala var en diversehandel med brett sortiment: Matvaror, lite manufaktur, prydnadssaker, leksaker, småsaker som kan behövas i ett hem, husgeråd, glödlampor, proppar, fotogen, trädgårdsredskap och verktyg m.m.

Man handlade över disk så handelsmannen (ibland hans fru, eller kombinerad barnflicka - hjälpreda) skötte framtagandet av varor från hyllor och lådor bakom disken. Vissa matvaror förvarades i källaren, sådant som behövde förvaras kallt och till jul den lutade lutfisken, som handelsmannen i god tid blötlagt och lutat, (ingång under affärens trappa). Torr lutfisk kunde också köpas uppe i affären om man ville luta sin fisk själv. I källaren nere vid bäcken fanns t.ex fotogen och trädgårdsredskap och verktyg hade sin plats i uthuset.

Intressant var att kunder också kunde vara leverantörer av t.ex smör (före mejeriets dagar), och av ägg om man hade höns hemma. Man tog då med äggkorgen till affären och den vägdes in och ett visst inköpspris betalades. Äggen såldes förstås vidare.

Hur fick affären i övrigt hem sina varor? Hans tror att det redan på hans tid gick varubilar och dessutom var det nära till järnvägsstationen med sin ”godsinka” och lastpall så en del varor kom säkert den vägen också.

Men vilka handlade i affären? Man kan anta att i stort sett alla ortsbor gjorde sina inköp där. Vid behov av specialiteter kunde man ju cykla till Rimforsa eller ta tåget till Linköping.

Hans berättar:” När jag började arbeta i affären ägdes den av Uno Nyman. Senare togs den över av Sven G Raask. Min lön var i början 50 kr i månaden + lunch, men höjdes så småningom till 100 kr per månad och ibland fick jag dricks när jag var cykelbud.

”Mitt första jobb blev början till det jag kom att ägna mig åt i mitt liv. 1951 började jag arbeta i Vikingstad, också i en diversehandel och därefter på Manne Larssons stora lager i Linköping.”

Intervjuare: Ann-Mari Adolfsson Wigren